

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Pavli Segneri E Societate Jesu, Qvadräginta Sermones

Segneri, Paolo

Antverpiae, 1695

Sermo XXXI. Die Mercurij post Dominicam Passionis. Inter tempestates, quas in cordibus excitat mysterium tremendum humanæ prædestinationis invitantur Auditores, ut anchoram suam in hoc solo portu ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52734](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52734)

SERMO TRIGESIMUS

P R I M V S.

DIE MERCURIJ POST DOMINICAM PASSIONIS.

Ego vitam eternam do eis. Joan. 20.

I. Uousque me tor-
queo molestissima
solicitudine, & an-
cipiti curâ de nego-
tio prædestinatio-
nis meæ ? jactatus
in diversa animus naviculæ fluctuan-
ti similis est, quæ nocte obscurâ im-
petu tempestatis horridæ abrepta, ig-
norat, cui parti se committat, ut ami-
cæ, quam fugiat, ut adversam, dum ab
una quidem levatur in altum, quasi
jam stellis vicina, ab altera verò præci-
pitatur in profundû, velut in abyssum
infernî mergenda. Ita dubiam mentem
modò spes erigit, me fore è numero
Electorum, modò timor deprimit, ne
adscribar catalogo damnatorum. Sed
portum hodie video, ad quem in freti
hujus angustijs, non uno tantùm gur-
gite periculosis, navim securè appelle-
re, & latentes scopulos vitare liceat :
faceffite hinc Theologi, nec mentem
mille difficultatibus, omni nodo Gor-
dio magis intricatis turbate: quid enim
opponetis, an fortè, quòd ignorem, an
electio hominum sequatur, vel ante-
cedat eorum merita? fateor me id ne-
scire : An quòd ignorem, quomo-
do decreta Divina, cum sint immen-
sabilia, non imponant fatalem neces-
sitate? reverà nec hoc intelligo. An
quòd non capiam, quomodo Divi-
scientia, cum falli nequeat, non tota
contingentiam & arbitrij libertatem?
etiam hoc non capio, fateor. Sed quid
inde? id ex obtusa mentis meæ acie,
& intellectûs debilitate contingit, qui
etiam ad obvia quævis objecta cæci-
tit: *Et qua in prospectu sunt, invenio non
labore.* De cetero persuaderi mihi ne-
quam patiar, damnari me posse, nisi
ipse velim. Quid ergo aliam contentio-
nem sollicitè quæro, ubi anchoram
tò jaciam? Ad hanc ergo vos omnes
invito, quicumque in vasto hoc mari
fluctuatis, temone, remis, malo, & vo-
lis destituti: nisi hîc pedem figatis,
actum est de vobis; aut enim ad sco-
pulum allisi peribitis cum infidelibus,
aut affixi syrtibus hærebitis cum ig-
norantibus. Ut autem perspectum vo-
bis fiat, me non absque ratione secu-
ritatem promittere, aures mihi benig-
nas tantisper spondete, dum vobis
demonstrem, DEUM, quantum in
se est, paratissimum esse ad vos omnes
salvandos: *ego vitam eternam do eis.*

aque adeo temerarios esse ac impudentes, qui, cum DEUM gravissimè offendant, damnationis suæ culpam in illum conjiciunt, maluntque DEUM injustitiæ, quàm se ipsos impietatis accusare.

II. Et primò quidem ad tanti momenti veritatem astruendam, sufficere possent clarissima DEI testimonia, quibus nihil æquè nobis inculcat, quàm damnationem nostram nobis ipsis unicè imputandam: *perditio TUA Israël!* hoc sanè falsum si esset, mendacissimus omnino DEUS foret, quia non solum in re maximi momenti nos deciperet, sed multiplici insuper mendacio in fraudem nos induceret. Et quid tandem DEUS emolumenti haberet mentiendò, estò, demus mentiri posse? Plato ingeniosè censuit, neminem mentiri, nisi ex metu superioris, quemadmodum experimur reos mentiri metu Judicis, discipulos metu magistri, infantes metu matris, & servos metu Domini. Qui verò superiorem non timet, nunquid liberrimè veritatem dicere potest, & palam quidem? Ex hoc principio conclusit sapientissimus Plato, Deum mentiri non posse, cum nemo illi metum possit incutere. Et, quæso, quid timere posset DEUS, ne liberè profiteretur, se sine respectu ad illius merita vel demerita, pro suo duntaxat arbitrio, & cæca determinatione salutare & damnare, quos vult? An forsan ipsi fastidium generarent larratus nostri? an nostræ blasphemæ illius pacem turbarent? an voluntates nostræ rebelles illius sceptro &

potentiæ vim inferrent? Nihil minus sanè: *quis tibi imputabit, si perierint nationes, quas tu fecisti Domine,* ait sapiens, *non est alius DEVS, quam tu; neque rex, neque tyrannus in conspectu tuo inquirent de his, quos perdidisti.* Sed insurgamus sanè contra DEUM, quantum libuerit; ne ille longè minoris faciet tumultus nostros, quàm sol mundi oculus populos illos meridionales, qui manè orientem diæterijs laceffunt, & telis impetunt. Cùm ergo in sacris oraculis tam asseveranter testetur DEUS, cupere se omnes omnino salvos: *Deus omnes homines vult salvos fieri: non est voluntas ante Patrem vestrum, qui in celis est, ut pereat unus: non vult aliquos perire: non veni animas perdere: nolo mortem impij sed ut convertatur, & vivat* &c. infallibile est, rem ita se habere; quia tamen in hac etiam materia rationum momenta sperni aut negligi non debent, modò non imperare velint Auctoritati, ut dominæ, sed ut ancillæ, ideo istas quoque, si lubet, audiamus.

III. Notum vobis est, Auditores, DEUM, cum causarum omnium suprema sit & prima, cum alijs omnibus ad omnes earum effectus concurrere, quæ propterea *subordinata & secunda* appellantur: quin D. Thomas demonstrat, plus omnibus alijs DEUM concurrere, sic majorem longè partem in herbarum productione habet, quàm terra, majorem in metallorum generatione, quàm planetæ, majorem in animantium respiratione, quàm aër, majorem in fructus formatione, quàm arbor.

Sapient. 12. 14.
2. ad Th. 2. 4.
Matth. 18. 14.
2. Petr. 3. 9.
Luc. 9. 56.
Ezech. 33. 11.

ONIS
mms
mest
go. At
do Da
an tola
mtem?
ed qu
ze aut
gignit
a cæc
m
hi
le, ni
m
ram
o
oc
& v
figu
ad so
liber
um ig
am vo
e fec
beig
o vob
ram i
omni
de s
atque

ri
mater
ed

arbor, atque ita de cunctis alijs loquendo. Quod si in omni alio effectu id usuvenit, quanto magis in hominis productione, cujus pars maxima DEO competit, non tantum, quia ut causa suprema & principalis concurret, sed etiam quia à genitoribus nostris non nisi corpus accipimus, viliozem nostri portionem; melior autem, quæ est animus, à solo Deo absque medio dependet, atque adeo magis Dei filij sumus, quàm parentum nostrorum: fortassis illuc collimavit Christus, cum dixit: *Patrem nolite vobis vocare super terram, unus enim est Pater vester, qui in calis est.* Ecquid autem ex hoc principio sequitur? certe nil aliud, quàm Deum, quantum in se est, nolle quempiam perire: *non latatur, ait Sapiens, in perditione vivorum.* Dicite autem Patres, matresque, dicite, an gratum vobis foret, filium vestrum, & vestrà quidem electione, inferni flammis torqueri? quomodo ergo tantum vobis malum Deum posse velle creditis, qui magis Pater vester est, quàm vos ipsi sitis filiorum vestrorum? an enim ille prolis suæ magis pater sit, qui ei dedit, quod deterius est, quàm Pater celestis, qui dedit, quod melius est? matrem aspiciate, & observate, quantum amore filij, quem genuit, patiat; si filium tractat & acum, amore filij tractat; si loquitur, de ipso loquitur; si dormit, de ipso somniat; nunquam mentem oculosque ab ipso deflectit; si horridus Boreas aut Aquilo spirat, timet, ne filium frigus lædat;

si serpit periculosa contagio, timet, ne filium inficiat; tantum abest, ut de filij perditione lætetur, ut potius suo damno & incommodo prosperitatem filij redimat. Nunquid in ipsis etiam bestijs videmus, quanto prolis amore teneantur? quantà cura educant, quantà patientiâ lactent, quantà ipsis sollicitudine provideant? Ciconiam aspice, quæ cum in campo aperto umbram pro pullis non invenit, alas super illos extendit, ut ipsamet solis radios ac ardores excipiat. Aquilam intueri, quæ, si pulli alii transportandi sunt, humeris suis imponit, ut excussa fortè tela matrem primum feriant. Ipsi etiam ingenij aut manuum nostrarum partus intimes, ut libri, picturæ, statuar, quæ chari nobis sunt, quàm pretiosi? mellicem observa, quantum telam artificii acu à se pictam diligit; quantum irascitur, si incidente pulvere fortècat; væ liberis, væ ancillæ, & pedissequis, si vel manu improvidè tangant, vel suâ incuriâ perdant: lino candidissimo illam involvit, sereno suo claudit, clave munit & serâ, ac velut thesaurum custodit. Et quid tantus in rem tantilam affectus? quæ scilicet omni causæ congenitum est, proprium partum amare. Et vos suspicari de Deo, qui causarum omnium nobilissima est, & omnium nostrarum verè Pater, gratum fore ipsi, si quempiam videat æternitate totâ in inferni rogis ardere, aut in constrictis glaciæ stagnis algere, aut inter atrocissima tormenta ululare? Hoc sanè fieri minime potest, Auditores, vò *latatur in perditione*

Math.
23.9.

Sap. 1.
13.

ditione vivorum ; id enim non hominibus duntaxat, sed & brutis ac bestijs DEUM faceret crudeliorem. Quod si sceleribus nostris ipsum cogamus, ut, tentato, frustra pijssimi parentis officio, partes judicis assumat, tum sanè animum ad nos damnandos induit, prout magna etiam cum laude fecisse legimus Epaminondas, Torquatos, Hippomanos, & Hippodamantes, qui ipsis etiam filijs, capitale supplicium proemeritis, minime pepercerunt ; Deus enim, cum sit justus, justè omnia disponit, ipsum autem, sunt verba pulcherrima Sapientis, ipsum autem, qui puniri non debet, condemnare, exterum judicat à virtute sua. Nec enim nostra illum miseria delectat, quin mallet Patrem agere nobiscum, quàm Judicem: nunquid enim, ut cum Chryologo loquar, tenerimum ejus in nos affectum agnoscitis, dum distendit membra, dilatat viscera, pectus porrigit, offert sinum, gremium pandit, ut Patrem se tanta obsecrationis demonstrat affectu ? quod aliud hoc signum est, nisi quòd, Deus non tam Dominum esse vult, quam Pater, & rogat per misericordiam, ne vindicet per rigorem ?

IV. Et quis, obsecro, vel suspicari possit, DEUM velle nostrum interitum, qui tanta ob salutem nostram operatur ? quis sanæ mentis maximas impensas ad certum finem consequendum facit, atque unà efficaciter desiderat eum nunquam obtinere ? quis unquam semina campis credit, ut fructum non ferant ?

R. P. Segneri Quadragesimale.

quis terram colit, ut ne flores progerminet ? quis ignem excitat, ut non ardeat ? quis instruit discipulum, ut nihil addiscat ? quis calcariibus equum stimulat, ut currere cesset ? Hæc enim vero delicia forent : quis enim media applicat, finem per ea consequi desideret, necesse est, nisi stultitiæ notam subire velit. Venatorem considerate, qui anhelò spiritu feram per præcipitia & rupes, per campos & arva & campi plana insequitur, quam scrutatur in cavernis, jam quærit in dumetis, jam plagas & retia extendit, jam canes immittit, jam clamoribus agit, ut terreat, jam silentium adhibet, ut decipiat, jam sclopum applicat, ut feriat, jam totus sudore diffluit, ut assequatur, jam pescentes & vepres currit, ut teneat, quis credat, eum velle, ut fera calles suas evadat, & non potius impatienter cupere, ut eam capiat ? quis credat, eum hæc omnia facere, non ut habeat feram, sed ut non habeat ? Si enim hoc vellet, quid necesse erat, domo egredi ? poterat sanè inter molles plumas in utramque aurem stertere, nec ad primum auroræ ortum, aut algere gelu, aut intra montium aspera periclitari. Deus, ut nos in paradysum perducatur, venatores imitatur, qui, si feram una arte apprehendere non valent, mille alias tentant : Id facit Deus, quod venatores solent facere. Verba sunt S. Chryostomi, qui quando fugacissima, captus, difficillima insectantur animalia, non unâ viâ, sed diverfis, & per contraria plerumque aggrediuntur,

D d d diuntur,

In Mats. c. 33.

diuntur, ut si alterum effugerint, in alteram incidant; quin ille laboribus exhaustus, sanguine perfusus, faucibus fuit ac laceratus, ut nos obtineret; an non ergo manifestissimum hoc signum est, quod nos unice habere desideret? si nulla ipsi de nobis cura erat, poterat enim vero gloriosus manere in caelo, nec opus erat, ut in terram descenderet: ad quid tanta exantillare incommoda, famis, sitis, frigoris, aestus, nuditatis, itinerum, spinarum, flagrorum clavorum? Nec mihi velim respondeatis, id eorum duntaxat amore fecisse, qui salvandi, non vero pro illis, qui damnandi erant? haec enim dicere, horrenda blasphemia foret, ex vaticana arce fulminata, tanquam impia, sacrilega, & haeretica, ac divinae bonitati nimium quantum injuriosa, mediator DEI,

1. Tim. 2.
6.

Et hominum homo Christus JESUS. Verba sunt Apostoli clarissima: dedit redemptionem semetipsum pro omnibus. Verissime enim pro toto mortali genere mortem obiit, pro justis non magis, quam pro peccatoribus, pro electis aequè, ac praescitis, quocumque tandem nomine appellentur; atque hanc ob causam toties in divinis oraculis sol nominatus est, & sol justitiae quidem, id est, communis omnibus, ut exponit D. Ambr. sol justitiae omnibus ortus est, omnibus venit, omnibus passus est omnibus resurrexit. Atque adeo quantum in se est, pro omnibus, qui volent, inferni ostia clausit, pro omnibus, à Patre caelesti auxilia sufficientia promeritus est, ut salutis suae sedulo possint satagere,

In Psal.
118. 5. 8.

clausit, pro omnibus, à Patre caelesti auxilia sufficientia promeritus est, ut salutis suae sedulo possint satagere,

juxta illud D. Joannis, de plenitudine ejus omnes accipimus.

V. Neque fieri potest, ut haec nobis auxilia à Patre aeterno negentur, non solum, quia Filius humana carne indutus infinito sanguinis sui pretio ea nobis emit, sed etiam quia alia, ut D. Thomas observat, Deus ceteris creaturis omnibus, etiam rationis & sensu destitutis melius providet, quam homini, quod de ejus sapientia & bonitate sine injuria cogitari non potest: circumferte, si lubet, oculos vestros ad res omnes creatas, nec oblam videbitis, cui Deus non opportuna suggererit media, ad finem illi propositum consequendum. Caelorum finis est, motu perpetuo gradi, ut necessarios subjectae telluris instaura dispensare aptius possint; cum vitam animam movente destituti sint, ad id muneris DEUS mentes angelicas, seu intelligentias destinavit. Stellarum est, noctis tenebras & horrorem mitigare; cum vero tantum proprii luminis, quantum huic finit sufficit, non habeant, soli incumbit hunc defectum, perenni lucis supplemento emendare. Terra avarissimum colonorum spes & desiderio incipiens debet, sed quia caret innata ac necessaria humiditate, praecipit Deus aquis, ut per occultos meatus totae terrae corpus pervadant, eamque irrigent. Bestijs ars & industria debet, unde se muniant contra frigora, & inimicos defendant; ideo divina sapientia à prima illis nativitate providit, dum eas pelle & villis, plumis, & squamis vestivit, contra inimicorum

verò unguibus, rostro & aculeis, eas obarmavit. Ostrea, conchylia, aliæque insectorum aquatiliū genera, quæ scopulis affixa hærent, cum pedibus ad motum localem destituantur, ne tamen debitum alimentum illis desit, ecce quid natura invenerit! Scopulus ipsi, cui adherent, pabulum amicū generat, quo nutriantur. Balena, quam animatum navigium dicere possis, si sine duce mare permearet, sæpius in arenas & syrtes non sine periculo impingeret, natura ergo piscem parvulum instruxit perpetuum viæ per fluctus ducem, ac individuum comitem. Si coturnices, imbelles avium genus, solæ volarent, sæpe sæpius volucrum rapacium præda forent; id ne accidat, alites confæderatas habent, quæ eas tuentur. Atque ita nulla, quantum vis vilissima creatura est, quæ, si propriæ vires ad finem propositum non sufficiunt, non juvetur auxilio quodam aliunde succenturiato. Dicite, quæso, an Deus benignitatis tractabit bestias, ad hominum servitiam destinatas, quàm hominem brutorum Dominum? Cùm ergo hois hominis sit supernaturalis felicitas, quam solis naturæ viribus obtinere non potest, necesse est, eum aliunde medijs opportunis à DEO juvari: accedit quòd Deus nos servitiam à lege obliget ad finem istum consequendum, pœnisque gravissimis nostram in hoc negotio segnitiam castiget: *Apprehende vitam æternam; quod idem est ac dicere, quamvis illa te fugere videatur, tu illam insequere.*

tu illi jungere, ejusque possessionem apprehende. Necesse igitur est, ut robur nobis, & vires suggerat, tantæ obligationi pares; nunquid enim aliàs crudelissimi tyranni titulum mereretur? Quod, quæso, de Deo iudicium formaretis, si nobis volatum præciperet, nec alis tamen instrueret? Si loqui juberet articulatè, & linguam negaret? si intueri juberet, & oculos clauderet? Magis autem impossibile est, ut nostris viribus ad æternam felicitatem eluctemur, quàm ut videamus sine oculis, sine lingua loquamur, aut sine pennis volemus. An ergo credere potestis, DEUM nobis auxilia negare, quæ debilitatem nostram suppleant? Si enim *inter homines, à recti discordat affectu, qui à subjècti exigis, quod in potestate non tribuit, hoc de Deo quæ conscientia sentiat?* dicere mihi liceat cum Ennadio? si tale tyrannidis genus, nec in homine veniam meretur, ut quid ergo, Deo illud affingimus? Cum Saul Davidem Goliatho Antagonistam opponeret, nunquid arma & thoracem regium eidem obtulit? Cùm Elisæus puero suo Giezi imperaret, ut filium viduæ ad vitam revocaret, nunquid prodigioso suo baculo illum instruxit? Cùm Moyse ab Aarone exproceret, ut mulcis & culcibus Ægyptum repletet, nunquid Virgam ei suam indulsit? an non idem Deus faciat, si non solum vult, sed & imperat, ut homo se ad paradisi possessionem disponat? *Apprehende vitam æternam.* Quæcunque ergo ad finem adeo excelsum requiruntur auxilia, ea

nemini, ut impius sit, & sceleratus, negari certum est, eaque vel actu jam habet, vel, si petat, certo obtinebit. Hæc consilij Trid. doctrina est conformis celeberrimo D. Augustini efato: *Deus impossibilia non jubet, sed jubendo monet, aut facere, quod possis, aut petere, quod non possis.* Ad hæc homo justus acceptam gratiam fervare potest, si velit, injustus verò obtinere eam potest, si velit; atque adeo omnes salvi fieri possunt, si modò velint: statuendum ergo, ut ad propositum redeamus Deo nullius hominis interitum adscribi posse. *Verè Deus non condemnabit frustra,* sed voluntate seriâ, sincerâ, & quantum in se est, efficacissimâ omnium & singulorum salutem desiderat: *Deus vult omnes homines salvos fieri.*

8. ff. 6.
c. 10.

Job. 34.
12.

1. Tim. 2.
4.

VI. Verùm sat verborum, dicetis, nî fallor; pernite, ut & nos modò loquamur: si omnibus hominibus sufficientia ad salutem auxilia suppetunt, nunquid tamen verum est, alijs plura dati, & alijs pauciora? quid ergo mirum, nobis tam malè in salutis negotio consuli? Non est diffimulanda hæc difficultas, sed planè & sincerè respondendum: si enim Deus tam copiosus, tamque efficacibus auxilijs nos quoque, ut alios, instrueret, tum & nos perfecti evaderemus, & sancti; ille autem in nostra commoda restringit manum quam in aliorum favorem laxat: quid ergo mirum, si, quod Deus avertat, damnemur, dum nobis sufficientia solum auxilia præbet, alijs verò efficacissima? Hic enimvero fateor, vos

mibi bilem movere: *ô homo, tu quis es, qui respondeas DEO? dicam vobis cum D. Paulo, nisi impia verba reformbeatis: ô homo! ô homo, tu quis es? qui enim elitis vos, ut censo virgulâ DEI Regim omnibus? plenissimè vobis confert, quod debet, quid contra illum insurgitis? quid murmuratis? quid conquerimini? illicque damnationis vestræ causam tribuitis? Falsissima omnino est verba illatio, & injustissima querela: nunquid licebit illi, esse liberalem in unum, quin injuriam inferat alteri? mirum enim verò est, Deo soli nocere, amico majus beneficium conferre, dum tamen omnibus dat, quod debet? nulla iniquitate agitur, ait D. Prosper, si quidem in ipsis quoque fidelium populi non omnibus eadem, neque paria conferantur. An non demonstravi vobis, Deo omnibus dare auxilia sufficientissima? Abite ergo in pace. Sed dicite potest quâ fronte vos DEUM parcum in dandis vobis gratijs appellare, quod verò non in hac civitate, in hac ecclesia, & hoc tempore loqueremini? quid ergo dicent gentes barbaræ, qui infelici conditione aut ad deserta loca abjectæ, aut ad solitarias insulas damnatæ sunt, quò fidei propagatio, aut oceani vastitate, aut viarum difficultate impedita, necdum perventum & tamen certissimum est, ne illi quidem populos, si damnentur, nihil scire quidem in sui defensionem voluturos: iterum autem nec huiusmodi ignoscit, ait Ecclesiasticus, nam a magnitudine speciei creatura, cognoscitur*

ter poterat Creator horum videri. Per
 ad spectabilem rerum creatarum ap-
 paratum, & diversissimos Entium
 Gradus, veluti per scalam ad DEI
 notitiam ascendere, eique juxta men-
 suram parci illius luminis, quod men-
 ti illorum illuxit, servire poterant.
 Quid ergo vos, vos, inquam in cor-
 de & centro Christianismi, in civita-
 te tam electa, aetate tam erudita na-
 ti? nunquid ob gratiarum penuriam
 justè doleritis? Quantam noa sui
 notitiam vobis DEUS donavit, tot
 Divinarum litterarum oraculis, tot
 conciliorum declarationibus, tot SS.
 Patrum commentationibus? An non
 major pars vestrum, aetatem pericu-
 lis magis subjectam sub parentum cu-
 ra, qui salutis vestrae studiosissimi
 sunt, sub magistrorum sollicita disci-
 plina transmisit? postquam autem
 aetatis maturae confinia attingistis, quot
 non spiritualis vitae duces vobis sup-
 petebant; quot conscientiae arbitri sua
 vobis operam obtulerunt? quanta
 Oratorum, ac Concinatorum co-
 pia est ad teporem vestrum inflam-
 mandum? quanta librorum piorum
 multitudo, ad excitandam pietatem
 opportuna? quantus Vivorum Reli-
 giosorum numerus, qui ad vestra ob-
 loquia paratissimi sunt? an sacra for-
 san tribunalia vobis desunt ad noxa-
 rum pondus deponendum? an claustra
 deficiunt, & sacrae solitudines, in quas
 mundi tumultu veluti è fluctibus in-
 portum vos nonnunquam recipere
 possitis? Quid denique tot genij Tu-
 telares, qui latus vestrum stipant,
 quid agunt continuo? an non iden-

tidem vos impellunt, ad vitij fugam
 virtutis exercitium, victoriam tenta-
 tionum, & proborum exempla imi-
 tanda? DEUS ipse internis illustra-
 tionibus quid non egit, quid non mo-
 licur, ut salutem vestram promoveat?
 an ullum, ut ita dicam, remedium
 intentatum relinquit? jam allicit pro-
 missis, jam terret minis, jam prospere
 blanditur, jam stimulat adversis,
 jam flagris incitat: *vocat undique ad*
correctionem, ait D. Augustinus, *vo-*
cat undique ad penitentiam, vocat be-
nesicis creatura, vocat per lectorem
vocat per tractorem, vocat per intimam
cogitationem, vocat per flagellum cor-
ruptionis, vocat per misericordiam con-
solationis. Et vos adhuc contra Deum
 lamentari? demus enim, DEUM
 plura alijs auxilia, quam vobis praebere,
 adeo ut eos etiam, vel invitos &
 obnitentes ad salutem trahere potius,
 quam allicere videatur, uti Saulo fecit,
 cum ei dixit: *durum est tibi con-*
tra stimulum calcitrare; an ideo con-
 queri potestis, quod minori auxilio-
 rum copia vobis succurrat, cum ta-
 men tam copiosa suppeditet, ut non
 solum sufficiant, sed & debitam men-
 suram excedant?

VII. Sed pace vestra liceat mihi
 porro ratiocinari, & responsione
 Theologorum judicio universali &
 solidissima os vobis obturare. Di-
 cite, unde vobis constat, quod mino-
 ribus & non fortè majoribus vel sal-
 tem aequalibus auxilijs instructi sitis:
 quam alij, qui vos virtute & sancti-
 tate praecedunt? unde, inquam, hoc
 scitis? an quia deteriores estis, debi-
 lioribus

loribus vos auxilijs instructos esse arbitramini? Inepta profecto illatio est, quod, qui minus bene operatur, minus gratiæ habeat, aut vicissim, qui plus gratiæ habet, melius hoc ipso operetur. Inepta, inquam, est hæc illatio, illa Auditores; Possunt enim duo æquali gratiâ præditi, diversissimè operari; diversitas autem ista non debet adscribi gratiæ, quæ eadem esse ponitur, sed cooperationi, quæ est diversa. Si mihi non creditis, credite saltem Doctori Angelico S. Thomæ, qui ait: licet baptizari aliqui,

3. p. q. 69
a. 8. ad 2. *æqualem interdum gratiam percipiant, non æqualiter illâ utantur, sed unus studiosius in ea proficit, alius per negligentiam gratiæ Dei est: an non videtis ejusdem solis radijs liquefieri ceram, & indurari latum?*

Epist.
105. *Eodem modo ait D. Hieronymus in doctissima epistola ad Edibiam eidem gratiæ cor unum cedit, alterum resistit & induratur; an non videtis eadem pluviâ unum pratum producere flores, alterum verò lappas?* sic pariter, ait Origenes in eruditissimo libro Periar-

l. 3. c. 1. *chon, eadem gratiâ mens una fructificat, altera silvescit & obstinatur. Hanc ipsissimam doctrinam clarissimè tradit D. Augustinus libro duodecimo de Civitate Dei, ubi ait, posse duos homines ejusdem temperamenti & indolis, eademque gratiâ instructos, eandem mulieris cujusdam formam intueri, quorum alter impudicâ flammâ inardescat, alter mentem castam conservet; non aliam ob causam, quàm quod diversis modis liberæ voluntatis suæ arbitrio & acceptâ gratiâ*

utantur. Eandem doctrinam confirmat D. Greg. Nissenus in oratione de Catechumenis; eandem D. Joannes Chrysostomus in Epistola ad Romanos; eandem S. Cyrillus in Evangelium S. Joannis; eandem D. Prosper in famoso illo de gentium vocatione libro; eandem quoque D. Bonaventura in 4. sent. ubi hæc verba apponit: *ex equali gratia, aliquando magis fervens elicitur motus, aliquando minus, secundum cooperationem liberi arbitrij: quâ ergo mercedi dicitis, vos ad bene operandum non accepisse satis gratiæ, quantum isti, vel illi? quo autore hæc dicitis? quo indicio, quo fundamento? dicite potius, gratiam veltam non esse efficacem, sed vanam, infructuosam, nullam; & tunc primum verum dicitis: sed quis in culpa est? an non vos ipsi? qui, cum cœlestem gratiam eo ardore suscipere debuissetis, qualem à suo Timotheo Paulus postulat, dum ait: *negligere gratiam, quæ data est. Tunc, si eam negligitis, illos imitati Navarchos, aut habiles parum, aut minus attentos, qui alijs velocissimè progredientibus, longo alios ante se spectio relinquunt, non quod eorum vento careant, sed quod illo, dum aspirat, uti nesciant. Desistite ergo de Deo conqueri, nec defectum liberalis ejusdem beneficentiæ adhibere, quod unice in defectum liberi vestri arbitrij refundendum est, cum non solum certum sit, quod ille vos salvos velit & ad id auxilia abundantissimè subministrat, non tantum**

æquè sufficientia, sed forte plura ac fortiora, quàm alijs, qui vos & fervore Spiritus, & Sanctitate præcedunt. Quod si talia vobis auxilia porrigat, quibus per suam Omniscientiam prævidet, vos non ritè ufuros, hæc non ipsius, sed vestra est culpa, qui illis ignavè abutimini: *ipsi fuerunt rebelles luminis*, dixit de Peccatoribus Job; non quòd Deus ipsis clarum veritatis lumen non accenderit, sed quòd illi oculos clauserint, ne viderent veritatem. Alio loco ait: *dixerunt DEO, recede à nobis*, & alibi: *dixerunt DEO, recede à nobis*, & rursus: *quasi de industria recesserunt à deo, & omnes vias ejus intelligere noluerunt*. Culpam ergo omnium malorum vestrorum in vos ipsos conjicere discite: *perditio tua Israël! dicite ex toto corde vestro: ego sum, qui peccavi, ego, qui impiè egi, ego qui iniquè gessi*. Fatemini cum Jeremia, vos esse, qui vestro vos inimico in servitutem venditis pro lucro vilissimo: *Ægypto dedimus manus & Assyrijs, ut satureretur pane*. Dicite, vos cedere, dicite vos cadere, quia ita vobis lubet; vultis enim cadere, & ultro vos in lapsum præcipitatis; alia sine ratio dari non potest, *ipsi nos seducimus*, ut D. Joannes testatur. Quanta non dæmonum vis, & potentia est? & tamen illi nec minimum quidem à vobis obtinere possunt, nisi spontè vestrà assentiāmini; insigere vos possunt, importuni esse possunt, sed vim inferre non possunt: *dixerunt anima tua*, notate appositissimum *Kaiæ* textum, *dixerunt anima*

tua, incurvare, ut transeamus. Ecce non audent pedem dorso vestro imponere: *incurvare concurvare*; sed postulant, ut ipsimet vos inclinetis & substernatis: si ergo vobis prævalent, si vos concuciant, unde hoc accidit? nisi, quòd vos ipsos ultro eorum pedibus ignavè subjiciatis: *dixerunt anima tua incurvare, ut transeamus, & posuisti ut terram corpus tuum, & quasi viam transeuntibus*. Ah Christiani, liberum vestrum arbitrium frænate, & in officio continete, nec quidquam porro dubitetis: salvi eritis, salvi eritis! Nunquam Holophernes infernalis formosam Juditham tanget, dicam animam vestram, stabit illa incolumis, conari tamen poterit & blandiri, *ut sponte consentiat*. Sed sinite, hæc faciat inimicus; nil interest, vos occasiones pravas fugite, & medijs ad salutem datis strenuè utimini, Exomologesin crebrò, sæpe sacram Synaxin obite, DEO identidem vos commendate, opem & auxilium ejus efflagitate, & ego certissimè vobis promitto, vos æquè, ac quem vis alium, salvos fore & beatos.

VIII. Scitis tandem, quid rei sit, dicam perspicuè: velletis sanè terræ delicijs frui, indulgere genio, cupiditatibus frænâ laxare, & nihilominus in paradysum transferri, sine ullo labore, aut impensis vestris: quin velletis, ut Paradysus ipse ad vos descenderet, ne vos laboriosè illuc eluctari, & incommodum subire necesse sit. Semel in divinis oraculis legitur, paradysum in singularis favoris testi-

testimonium ad quendam descendisse, cui nomen erat Joanni, *vidi civitatem sanctam Ierusalem novam descendentem de caelo? sed quorsum tandem descendit? super montem magnum, & elatum. Hinc in montis verticem, & montis sublimis quidem, atque ardui: & qua de causa? si enim civitati illi sanctae placuit descendere, cur non in planitiem, ut Apostolo jam laboribus fracto, jam seni, jam decrepito non nihil parceretur, ne porro montem conscendere necesse esset? minime certe; mysterium subest. Paradisus nimirum non datur ignavis, non datur Paradisus ignavis: error tam crassus evellendus, si forte alicujus in animo radices egisset; DEUS gloriam suam dare statuit in praemium & mercedem, ut & nos aliquid, & quidem de nostro conferamus. Non posuit nos DEUS in iram; hoc sane verissimum est: in quo ergo nos posuit, in salutem, in salutem? Non; sed in acquisitionem salutis, ait Apostolus. Vult ergo, ut illam nostro labore obtineamus; vult, ut nec otij, nec superbiae materiam habeamus; quid ergo fecit? adeo ordinate omnia disposuit, ut salus nostra, nec tota foret nostra, nec tota DEI; non nostra tota, ut nos demissos & humiles conservaret, non tota DEI, ut ne otio difflueremus: neque nos supinos esse vult DEUS, propterea non ipse totum operatur, ait S. Chrysostomus, neque vult esse superbos, & ideo totum nobis non cessit. Nobis gratus foret, si DEUS omnia, nos nihil omnino faceremus; hoc autem DEO non placet, Auditores,*

Ipsius est, nos vocare; nostrum, vocanti respondere; DEI est invitare, Nostrum, invitanti parere: *ostendit me, & ego respondebo tibi*, Ille nos incitabit, alliciet, impellet, operum tuarum porrige dexteram, ut in jugum mortis licet altissimi elatumur, & pulcherrimam Sionis urbem occupemus, cavendum tamen, ne primis statim DEI conatibus resistamus, alias, si desiderata salute exciderimus, non DEI, sed nostra culpa id fiet: *perditio tua Israel.*

P A R S A L T E R A.

IX. EXcusationem ac veniam mererentur impij, si Deus valde ardua, & laboriosa ab illis exigeret, tunc enim partem culpae in Deum derivare posse viderentur, si saltem suae jacturam paterentur. Sed dicantur Deus tantum ab illis requirit, ut salventur, quantum illi sustineantur damnentur? Audite quae, quid Jeremias dicat peccatoribus: *ut iniqui agerent, laboraverunt. Crediticiae, quam plurimis eorum parvi stetit, ut male agerent? laboraverunt, laboraverunt? sed nunquid, dicetis, Lex Christiana difficilis est? verum, obsecro, in quo sitam censetis hanc difficultatem? an quia praecipit, corpus subjugare, ne seditiosè insurgat adversus animam? Sed quae non incommoda, quas molestias tolerant impij in tractandis negotijs iniquis? nunquid laborant, dum frigori, ventis, & aestui se exponunt? An quia jubet, propriam voluntatem frangere, &*

Apocal.
21.2.
Ibid. 10.

2. Thess.
5.2.

Hom. 60.
ad pop.

domare appetitum, ne rationi se opponat? sed quàm duram & vilem servitutem servire necesse est, ubi modicæ promotionis spes affulget? Nonne submittere vos debetis aulicis, officialibus ac ministris? *Et si tanta suffert anima, ut possideat, unde pereat; quanta debet sufferre, ne pereat?* dicam vobis cum D. Augustino. An forte Lex Divina ideo vobis difficilis apparet, quod imperet contemnere mundum, divitias, patriam, consanguineos, affinitates, sapientiam, & vitam ipsam, si ad salutem necesse sit? sed quoties vos ipsi vitam manifesto discrimini exponitis ob vanissimum punctum honoris? unius Tituli ambitio, iudiciorum dissensio, & contentio de gradu dignitatis, nunquid subitò stricto ense deciditur? Pereat fortuna, pereat familia, pereat sanguis, pereat corpus & anima; vindicta sumenda est, ferroque decernendum: non raro licet viribus & conditione multum inferiores, æmulo in certamen ultro depolcitis, injurijs lacessitis, ad vulnera & cædem provocatis, nudum pectus alterius mucroni offeritis: An Deus unquam à vobis tanta pro Cælo petit, quanta vos pro inferno sustinetis? & cæcitas, & infantia, exclamat eloquentissimus Salvianns: *quanto studio infelicissimi hominum id effecit, ut miserimi in aternitate sitis, quanto minore cura, minore ambitu id vobis prestare potuistis, ut semper beati esse possētis!* Eia si quid ingenij vobis est, respondete: hinc nunquam vos extricabit; si enim vires vobis deessent ad ea ferenda,

R. P. Segneri Quadragesimale.

quibus infernum promeremini, tum enim verò crederem, vos ea ferre non posse, quibus Paradisus obtinendus est: si ergo sat vitium vobis suppetit ad iniquitatem, cur non etiam ad virtutem & sanctitatem? Verùm quid frustra huic veritati confirmandæ immoror? cum certissimum sit, reprobos non solum laborare in perniciem suam, sed & lassari, ut ipsimet damnati serò nimium fatentur: *lassati sumus in via iniquitatis, lassati sumus in via perditionis, ambulavimus vias difficiles!* Nihil adhuc dixi de gravissimis laboribus militiæ, nihil de horrore conflictuum, nihil de inquietudine litium, nihil de angustijs ambitionis, nihil de sollicitudinibus avaritiæ, nihil de doloribus Crapulæ & ebrietatis, nihil de molestijs, miserijs & incommodis, quæ tolerantur ex cæca lascivi amoris passione; non de lachrymis, quas ejus gratiâ fundunt; non de servitijs, quæ præstant; non de æmulationibus ac zelotypiâ, quas sustinent; non de injurijs, quas absorbent; non de periculis, quæ subeunt; non de divitijs, quas dilapidant; non de honore, quem pessumdant; non de morbis fæditissimis, quos contrahunt. An non enim in dies singulos novi reperiuntur Ammones, qui unius Thamaris amore extenuantur macie, animi deliquia patiuntur, vires & valetudinem perdunt? Quod si, ô Jvenes lascivi, vel minimam eorum particulam sustineretis propter DEUM, quæ in vilissimi scorti aut amaliæ gratiam toleratis, sinjte, dicam

E e e cam

cam liberrimè, nunquid salvi, & sancti evaderetis?

X. O Pater, respondebitis, ne tu simplex es, & rerum nostrarum rudis: gravia quidem & dolorifera sunt, quæ commemorasti, sed dolor iste amabilis est, dolor suavis; atque ideo, si nescis, à Poëtis *dulce amarum* appellatur: dolor iste genio nostro gratus, & inclinationi conformis est, secus ac ille, quem Lex Evangelica parit; ille enim fastidio plenus est, & acerbus. Ita ne non credebam enim verò, tantum latere disserimen; grates igitur vobis debeo, quòd hoc mihi arcanum tam opportunè suggereritis; inde enim validè vos stringam, & argumenti mei vim fortius in vos intorquebo. Dicite ergo, quænam diversitatis hujus causa subesse potest? si enim dolores isti secundum se considerentur, iidem omnino sunt: sermo enim nobis est de eadem fame, de eadem siti, de eadem vigilia, de eadem adversitate pro Deo tolerandâ, quam rei alicujus creatæ amore sustinetis: tota igitur diversitas in eo sita est, quòd aliquando quidem propter DEUM, aliàs verò propter creaturam ea tolerari supponamus. Itaque cum rei creatæ amore has molestias toleratis, eæ vobis suaves, lapidæ, & *dulce-amara* videntur; cum verò propter DEUM, & Cælum ferendæ sunt, inluaves, insipidas, & penitus amaras censetis? an non ita est? Eia ergo, Peccatores victas vobis manus porrigo; præclara enim verò, si superis placet, vobis suppetit excusatio: quid ultra ra-

tionum momenta conquiro, & argumenta accumulatio? Illi unico omnia responso jugulant. Audite igitur ægeli, audite dæmones, audiat cælum & terra, *audite hac omnes gentes, auribus percipite omnes, qui habitatis orbem*. Tandem justam excusationem habent peccatores Christiani, si damnentur. Et quam illam arbitramini? an quòd Deus illos in cælum admittere non velit? Non; illi enim, velut pietissimus eorum Peter, promptissimus est, & sincere eorum salutem desiderat. An, quòd careant, sufficientibus auxilijs; Non; nemini enim à DEO onus imponitur, quòd vires excedat. An, quia auxilia abundantia illis desunt? Non; quia ea illis nascendi conditio obigit, in qua ingens auxiliorum copia abundat. An fortè, quòd non habeant auxilia ijs æqualia, qui salvi sunt? Non; quia minimè infallibilis est regula, illum fortiora aut plura habere auxilia, qui melius operatur. An, quòd eas molestias pati non possint, quæ in via virtutis & in negotio luctus devorandæ sunt? Nec hoc quidem; quia longè majora tolerant cedere commodi, ambitionis, æmulationis, passionis, aut vilissimæ faminae amore, ita quidem, ut, quæ modum deploravit Jeremias, liberrimè *serviant Dijs alienis, qui non dant eis requiem die ac nocte*. Cui ergo tandem excusationem mentetur? Erubescio dicere; sed dicam tamen, quia nimirum molestias istas deberent DEI amore sustinere. Repeto, quia molestias istas deberent

Det amore sustinere; hæc enim tota vis excusationis est. O Peccatores Christiani! quid dicitis? an hanc excusationem probatis? Creditisne illam vobis patrocinari & prodesse? Eia liberè igitur, & in faciem Christo dicite: si pro alio sustinere necesse foret, quod tui amore tolerandum est, non foret id usque adeo difficile, sed potius iucundum, genio gratum, inclinationi conforme, vocati- que posset, *dulce-amarum*. Sed pro te, ô Christe, hæc pati, insuave, acerbum & penitus amarum est. O Dedecus! ô ignominiam! an hæc in faciem Christi dicere non erubescitis? quasi verò ille, qui hic sub velo Eucharistico latet, vos minimè audiret? Hęc- cine est reverentia effuso illius sanguini, hæc gratitudo faucijs illius

membris debita? dicere, pro Deo pati, dulce non esse? Ah nimium quantum patet, vos nunquam gustasse, quam suavis sit Dominus! quòd si huic excusationi ultra confidere placet, eia vite deinceps, uti lubet, & libet; me enim pudet, eã porro confutare: si verò agnoscitis, eam esse vobis probrosam, ac Deo ipsi ignominiosam; quam ergo aliam excogitabitis, quò vos convertetis, quid respondebitis? Fatemini igitur vos esse convictos, neque aliud à nobis, qui peccatores sumus, opportunius consilium arripi posse, quam ut ex hoc momento in seriam vitam, & morum emendationem incumbamus, ut imminet jam nobis æternum interitum evadamus; in quem si quocasu precipitabimur, verè nobis exprobrari fatebimur: *perditio tua Israël.*

SERMO TRIGESIMUS

SECUNDVS.

DIE IOVIS POST DOMINICAM PASSIONIS.

Dixit autem ad illam: remittuntur tibi peccata tua, vade in pace. Luc. 7.

Fortunatam Magdalenam! quæ Dominum, tam amabilem & benignum offendit, ut unicà animi demissione placari, & paucarum lachry-

marum pretio conciliari se patiatur: an enim, si Pharisæum, in cuius domo, hæc gesta sunt, offendisset, tam facilem ab illo veniam obtenturam fuisse existimatis? poterat enim verò missella, odorum fragrantia instrata, & in lacrymas soluta flere, quantum libe-

Ecc 2 bat;